

Les biblioteques escolars a Catalunya (2020-2021): un retrocés preocupant

School libraries in Catalonia (2020-2021): a worrying step backwards

Las bibliotecas escolares en Cataluña (2020-2021): un retroceso preocupante

Júlia Baena
juliabaena@ub.edu
Universitat de Barcelona, España

* Bibliotecària escolar. Professora associada
Rebut: 19/12/2022; Acceptat: 14/02/2023; Publicat: 15/04/2023

Com citar: Baena, Júlia. «Les biblioteques escolars a Catalunya (2020-2021): un retrocés preocupant». *Anuari de Biblioteques, Llibres i Lectura*, vol. 7 (2022), e010. DOI: <https://doi.org/10.1344/ABLL.2022.7.010>

No es permet un ús comercial de l'obra original
ni la generació d'obres derivades.

Resum

La situació de les biblioteques escolars el bienni 2018-2019 ja era preocupant i no mostrava cap avenç; l'impacte negatiu de la pandèmia global de la covid ha estat considerable en tots els àmbits i les biblioteques escolars no n'han estat l'excepció. L'article ofereix una panoràmica de la situació de les biblioteques escolars en el bienni 2020-2021 a partir de les dades estadístiques públiques i detalla les publicacions, activitats i formacions que s'han dut a terme, sovint marcades pels canvis que ha ocasionat la situació sanitària. Per acabar, es revisen els articles, monografies i tesis doctorals i es comenten les perspectives de futur de les biblioteques escolars a Catalunya.

Paraules clau: Escola; Biblioteca escolar; Programa Puntedu

Abstract

The situation of school libraries in 2018-2019 was already a matter of concern. The global Covid-19 pandemic had a negative impact on a great many areas, and school libraries were no exception. The article provides an overview of the situation of school libraries in the 2020-2021 period based on official published data. It lists the publications, activities and training carried out, often marked by the changes caused by the pandemic. Finally, the articles, monographs and doctoral theses presented are reviewed and the future prospects of school libraries in Catalonia are discussed.

Keywords: Schools; School Libraries; PuntEdu Program

Resumen

La situación de las bibliotecas escolares en 2018-2019 ya era motivo de preocupación. La pandemia global de la Covid-19 tuvo un impacto negativo en muchas áreas, y las bibliotecas escolares no fueron una excepción. El artículo ofrece un panorama de la situación de las bibliotecas escolares en el periodo 2020-2021 a partir de datos oficiales publicados. En él se enumeran las publicaciones, actividades y formaciones realizadas, en muchos casos marcadas por los cambios provocados por la pandemia. Finalmente, se revisan los artículos, monografías y tesis doctorales presentadas y se comentan las perspectivas de futuro de las bibliotecas escolares en Cataluña.

Palabras clave: Escuelas; Bibliotecas escolares; Programa PuntEdu

1. Introducció

Les biblioteques escolars a Catalunya ja estaven en una situació preocupant i moltes s'havien convertit en aules plenes de llibres sense ús abans de la pandèmia

El bienni 2020-2021 està marcat per la pandèmia global de la COVID-19, que va afectar tots els sectors i àmbits i va provocar milers de morts a Catalunya i milions arreu del món. El març de l'any 2020 es va decretar l'estat d'alarma i el confinament domiciliari durant mesos: les escoles i les biblioteques escolars van haver de tancar, i quan es van reobrir els centres educatius, diversos factors van dificultar l'obertura de les biblioteques escolars: els protocols sanitaris i la manca d'espais als centres, la poca dimensió digital de les biblioteques i els canvis en la docència en van ser les causes principals.

Ara bé, les biblioteques escolars a Catalunya ja estaven en una situació preocupant i moltes s'havien convertit en aules plenes de llibres sense ús abans de la pandèmia, com fan sospitar les dades estadístiques públiques.

2. Radiografia de les biblioteques escolars catalanes

Des de l'any 2011, quinquennialment es publiquen dades estadístiques sobre l'estat de les biblioteques escolars a Catalunya i a l'Estat espanyol. Tot i ser enquestes dutes a terme per la Subdirecció General de Estadística y Estudios del Ministerio de Educación y Formación Profesional del Govern espanyol, són elaborades en cooperació amb els serveis estadístics de les conselleries i departaments d'educació de les comunitats autònomes (en el cas de Catalunya, el Departament d'Educació), que hi poden incloure preguntes específiques, i amb la col·laboració de la Comissió Tècnica de Biblioteques Escolars.

L'any 2021 el Departament d'Educació va publicar *l'Estadística de Biblioteques Escolars a Catalunya (EBE)*, corresponent al curs 2019-2020. És a dir, que les dades que s'exposen a continuació es van recollir abans de la pandèmia, i l'afectació real de la covid a les biblioteques escolars no es podrà valorar fins d'aquí a uns anys, atesa la periodicitat quinquennial de l'enquesta. És important mencionar que l'enquesta no té caràcter obligatori; en aquesta edició, van participar un 77,5 % dels centres educatius catalans de titularitat pública, concertada i privada, i es va superar així el 59,3 % de l'enquesta del 2015; s'ofereix, per tant, una panoràmica cada cop més fidel a la realitat.

Catalunya és una de les comunitats autònomes on més han empitjorat els indicadors en el quinquenni 2015-2020

Les dades no són bones: de fet, si es comparen amb les dades que recull el Ministerio de Educación, es pot apreciar que Catalunya és una de les comunitats autònomes on més han empitjorat els indicadors en el quinquenni 2015-2020. Per exemple, mentre que a la resta de l'Estat espanyol es passa d'un 86,9 al 81,8 % d'escoles amb biblioteca escolar, amb una pèrdua del 5 %, a Catalunya es passa d'un 78,1 % al 56,8 %, pèrdua de biblioteques que s'eleva a un 21,3 %. El fet que gairebé la meitat de les escoles catalanes, un 43,2 %, declarin no tenir biblioteca escolar activa és especialment greu si es té en compte el marc legislatiu català, que obliga a tenir-ne; és la comunitat autònoma amb menys biblioteques escolars als centres educatius de tot l'Estat espanyol, juntament amb les Illes Balears. Els epígrafs de les diferents lleis i decrets que esmenten les biblioteques escolars es poden consultar al [web](#) del Departament d'Educació.

Les biblioteques d'aula són imprescindibles i tenen funcions pròpies, però no haurien de substituir la biblioteca escolar central

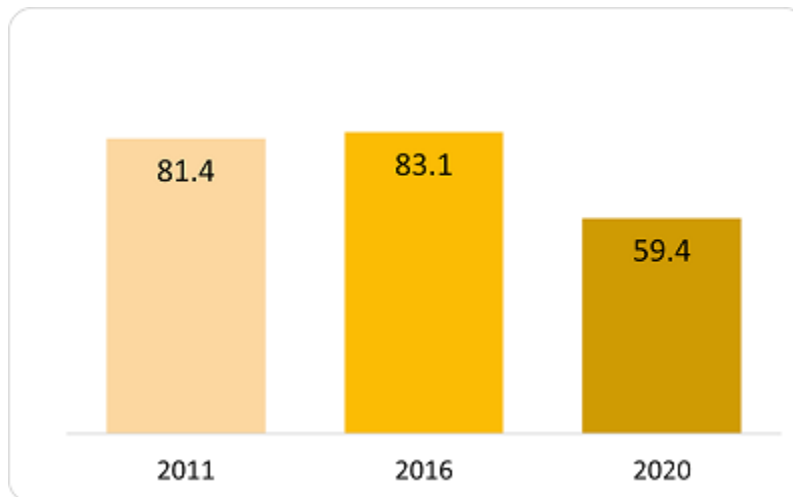
Paradoxalment, en una tendència clarament a l'alça i superior a la resta de l'Estat (9 %), un 25 % dels centres educatius catalans que afirmen tenir biblioteca escolar declaren tenir només biblioteques d'aula; el model, per tant, fa sospitar que en molts casos, es tendeix a una substitució progressiva de les biblioteques centrals per les biblioteques d'aula. El risc d'aquesta substitució rau en la dificultat de complir amb aquesta modalitat els diversos estàndards de la biblioteca escolar indicats a les *Directrius i Estàndards per a les biblioteques dels centres educatius de Catalunya*, com ara el nombre de documents mínim de la col·lecció, la ràtio documents/alumne i el percentatge ficció/coneixements; es fa difícil garantir-ne la missió i funcions, especialment pel que fa a la biblioteca entesa com a centre de recursos d'informació i a l'accessibilitat als documents de la col·lecció. Les biblioteques d'aula són imprescindibles i tenen funcions pròpies, però no haurien de substituir la biblioteca escolar central.

Uns altres indicadors rellevants que es poden esmentar i que retraten el retrocés de les biblioteques escolars són el percentatge de biblioteques escolars que duen a terme activitats de foment de lectura i activitats de formació d'usuaris, la mitjana d'hores

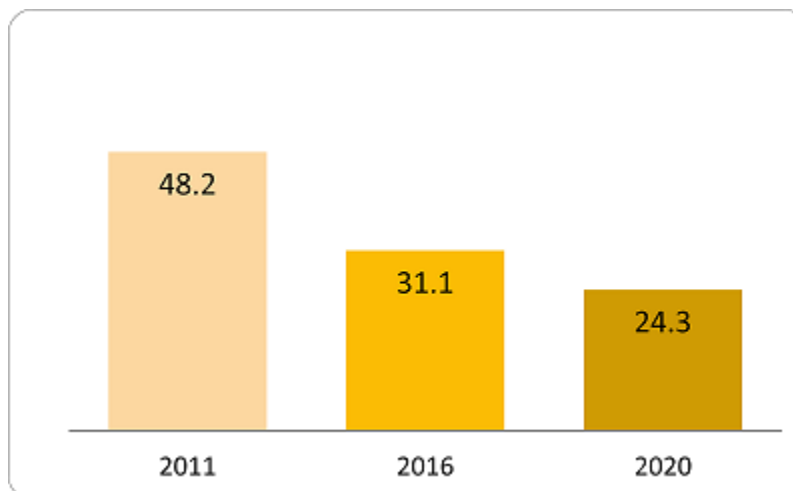
d'obertura en horari lectiu (el 46,6 % dels centres obren menys de cinc hores setmanals) o la mitjana d'hores setmanals de la persona responsable de la biblioteca escolar, segons es pot extreure de l'*Estadística de Biblioteques Escolars. Curso 2019-2020* del web del Ministerio de Educación y Formación Profesional espanyol.

Gràfic 1. Activitats de foment de la lectura

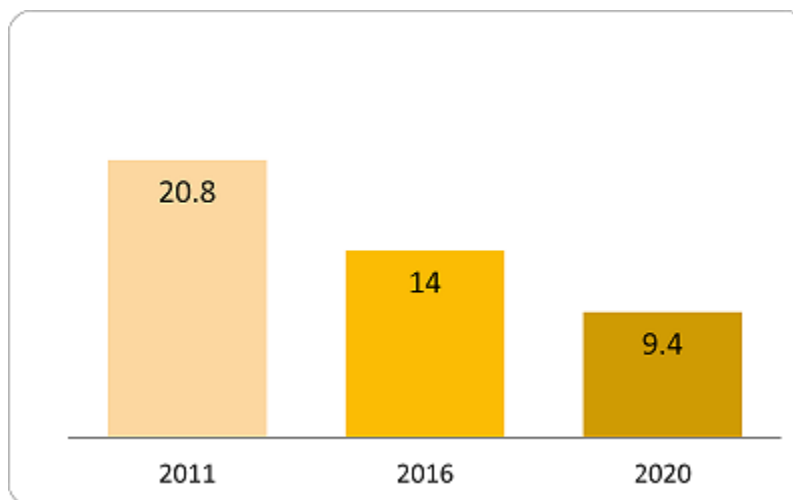
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Estadística de biblioteques escolars del Departament d'Educació.

Gràfic 2. Activitats de formació d'usuaris

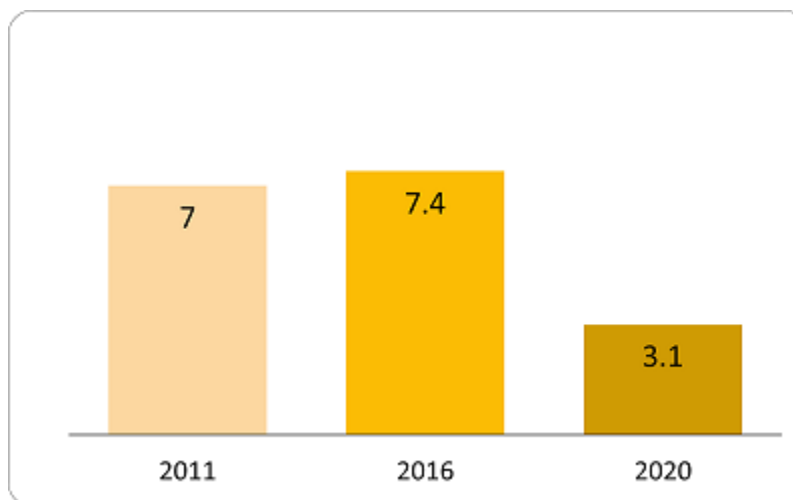
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Estadística de biblioteques escolars del Departament d'Educació.

Gràfic 3. Hores d'obertura en horari lectiu

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Estadística de biblioteques escolars del Departament d'Educació.

Gràfic 4. Hores setmanals de la persona responsable

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Estadística de biblioteques escolars del Departament d'Educació.

Les biblioteques escolars catalanes majoritàriament funcionen en una dimensió presencial: ni la meitat de les biblioteques tenen un web o blog, només un 17,6 % són presents a les xarxes socials i les que ofereixen una selecció de recursos web no arriben ni al 14 %

En relació amb l'impacte de la pandèmia, les biblioteques públiques i universitàries van seguir oferint servei de manera virtual quan el presencial no era possible per motius sanitaris, però cal recordar que les biblioteques escolars catalanes majoritàriament funcionen en una dimensió presencial: ni la meitat de les biblioteques tenen un web o blog, només un 17,6 % són presents a les xarxes socials i les que ofereixen una selecció de recursos web no arriben ni al 14 %. La pandèmia, per tant, va evidenciar la manca de dimensió digital de les biblioteques escolars catalanes; potser haver disposat d'entorns virtuals de qualitat hauria permès oferir més serveis i, fins i tot, crear-ne de nous.

Cal afegir també altres factors determinants quant a l'impacte de la pandèmia en l'activitat de les biblioteques escolars. Per una banda, els que afecten les hores de gestió de la biblioteca: els docents (perfil professional majoritari responsable de les biblioteques escolars a Catalunya) es van veure desbordats per noves prioritats davant el canvi de situació, tant pel que fa a la docència en mode no presencial durant el confinament com pel que fa als protocols sanitaris posteriors, que augmentaven els grups i multiplicaven la tasca docent. Per altra banda, els usos dels espais de la biblioteca també van canviar a causa de les mesures sanitàries que exigien distància social, ja que els centres sovint no tenien més espais per desdoblar grups: moltes biblioteques van perdre l'ús exclusiu de l'espai per dur-hi a terme les funcions que li són pròpies.

En conclusió, la situació d'emergència sanitària probablement va comportar la desaparició definitiva de moltes biblioteques escolars ja en situació preocupant; però no es pot afirmar amb seguretat, ja que no es disposa de cap registre públic que indiqui quantes biblioteques escolars van cessar l'activitat durant la pandèmia.

3. Programes i iniciatives

Davant la situació d'excepcionalitat provocada per la pandèmia global de la covid, tant des del programa Puntedu del Departament d'Educació com des d'altres entitats dedicades a

l'àmbit de les biblioteques escolars es van dur a terme grans esforços amb els escassos recursos disponibles per pal·liar els efectes devastadors de la pandèmia en la supervivència de les biblioteques. A continuació, citem les iniciatives principals dutes a terme.

BESCAT és un espai en línia Nodes (basat en WordPress) on es publiquen notícies, informació d'interès i bones pràctiques

El programa de biblioteca escolar Puntedu, programa responsable de potenciar les biblioteques escolars a Catalunya, va engegar l'octubre del 2019 el web [BESCAT](#), un espai en línia Nodes (basat en WordPress) on es publiquen notícies, informació d'interès i bones pràctiques. Aquest web, entre altres aspectes, potencia la noció de xarxa, tot donant visibilitat a les iniciatives dels centres envers la biblioteca escolar. Una de les iniciatives engegades més destacades és l'atorgament d'un segell de bones pràctiques, estructurades en les cinc línies de bones pràctiques proposades per la Fundació Jaume Bofill a la iniciativa Biblio(r)evolució; per obtenir-lo, cal enviar la bona pràctica o experiència al BESCAT, que la publica al seu web i atorga un segell digital per inserir al web de la biblioteca escolar.

Una altra iniciativa interessant, aquesta relacionada concretament amb les dificultats de les biblioteques escolars arran de la pandèmia, és «#Biblioactivacovid: una solució per a cada problema», creada el maig del 2020, amb un funcionament similar al segell de bones pràctiques (l'atorgament d'un distintiu simbòlic i la difusió al BESCAT), però amb un objectiu més específic: donar difusió a noves pràctiques que duen a terme les biblioteques escolars dels centres relacionades amb la nova situació de no presencialitat. En relació amb la reactivació de les biblioteques escolars, el Puntedu també va publicar el 2021 diversos documents en el marc de la campanya [#reinicia't](#), com ara [Orientacions per al reinici de les biblioteques escolars](#).

Des de l'any 2021, el programa Puntedu també forma part del Consorci KA120 Erasmus CETE+ (2021-2027). El CETE+ és un projecte conformat per diversos centres educatius de Catalunya centrats en la innovació a través de la internacionalització; el programa Puntedu, amb sis centres educatius, configura el [Microconsorci Biblioteca Escolar Puntedu](#).

L'any 2020 el Puntedu també publica dos documents: el monogràfic [BE21: apunts per a la biblioteca escolar](#), que recull articles d'experts sobre diferents aspectes de la biblioteca escolar i el seu enfocament al segle XXI, i [Dinamitzem? Propostes per a la biblioteca escolar](#), ideat i compilat per Meritxell Buil Martínez.

El Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya (COBDC) va presentar la seva nova Junta el 2020, amb la voluntat de millora de les biblioteques escolars i els seus

professionals destacada al seu programa. Aquest fet es tradueix en diverses iniciatives, com el protagonisme de les biblioteques escolars a l'[editorial](#) de l'abril del 2020 i a les [16 es Jornades Catalanes d'Informació i Documentació](#) (que a causa de la pandèmia es van ajornar al 2022 i que seran tractades amb més profunditat a la propera edició de l'*Anuari*).

El Grup de Treball de Biblioteques Escolars del COBDC, coordinat el període 2018-2021 per Júlia Baena (Jordi Bosch pren el relleu en la coordinació del Grup l'any 2022), va seguir duent a terme la seva activitat. Es destaca la posada en marxa del perfil de Twitter [@GTBescolars](#), la preparació del seu [web](#) publicat recentment i la difusió de les biblioteques escolars a les xarxes socials i als mitjans especialitzats; per exemple, la publicació d'una [carta oberta al conseller d'Educació](#) al diari *ARA* i al web del COBDC que expressava la preocupació per unes biblioteques escolars mancades de polítiques i d'inversió i que va rebre el suport d'entitats com ara l'Associació de Mestres Rosa Sensat, la Fundació Jaume Bofill, el grup Bibliomèdia i la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica, o l'article a la revista *Ítem* sobre les biblioteques escolars i la covid.

Bibliomèdia va celebrar els vint-i-cinc anys de trajectòria amb un Padlet col·laboratiu que recull testimonis i experiències viscudes al voltant de les biblioteques escolars

El grup [Bibliomèdia](#) va seguir duent a terme la seva activitat, publicant diversos articles al seu web, fent recomanacions de lectura a la revista educativa [Guix](#) i iniciant la seva participació al Consell Nacional del Llibre i la Lectura mitjançant la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica. Es destaca la publicació del [Comunicat de Bibliomèdia en resposta al Departament d'Educació](#) en el qual es manifesta la preocupació per unes declaracions del Departament d'Educació i la manca de voluntat i prioritització política envers les biblioteques escolars. El passat 2021 Bibliomèdia també va celebrar els vint-i-cinc anys de trajectòria amb un [Padlet](#) col·laboratiu que recull testimonis i experiències viscudes al voltant de les biblioteques escolars.

El Programa de Biblioteques Escolars de les Biblioteques de Girona va continuar duent a terme la seva activitat fent seleccions bibliogràfiques i col·laborant amb el «[Seminari de biblioteques escolars del Gironès](#)», i tot i que es va continuar fent la convocatòria anual de subvencions, només hi van participar la meitat de centres educatius, ja que moltes de les biblioteques havien esdevingut aules.

4. Formació: cursos, seminaris, jornades...

Al Puntedu es va seguir oferint [formació](#) en biblioteques escolars en modalitat virtual així com diverses formacions internes de centre i tallers, que tot i no pertànyer a l'àmbit específic de les biblioteques escolars, sí que els aporten una formació interessant i necessària (per exemple, el taller virtual «Posseir la poesia #joemquedoacasa», formació que va dur a terme Dani Expresate durant el confinament i que va generar el dossier [Po sseir la poesia: recull d'activitats](#), amb més de cent propostes d'activitats elaborades pels assistents per treballar la poesia a totes les etapes educatives).

Diversos seminaris dels centres de recursos pedagògics (CRP) i els serveis educatius (SE), com ara el «[Seminari de les biblioteques escolars de Badalona](#)» o el «[CRP Vallès Occidental VIII](#)» van seguir oferint formacions i activitat en la mesura del possible. Per exemple, a Montcada i Reixac, el curs 2019-2020 les biblioteques públiques del municipi van oferir el [Cicle Impuls a les biblioteques escolars](#) en col·laboració amb el CRP Vallès Occidental VI, formació certificada inclosa en el Pla educatiu d'entorn de Montcada i Reixac i en el Pla de formació permanent del CRP; es van fer diverses activitats formatives al voltant de la biblioteca escolar, i van assistir-hi docents i bibliotecaris, com Jaume Centelles, Sònia Fernández, Carlos Ortiz, Marta Cava i Júlia Baena. A la Fira d'Espectacles Literaris Litterarum (Móra d'Ebre, maig del 2020) la biblioteca escolar també tingué protagonisme amb la xerrada «[La dimensió virtual de la biblioteca escolar, al servei de la comunitat educativa](#)», i al CRP Garraf (novembre del 2021) es va fer la xerrada formativa «Entendre i desenvolupar la dimensió digital de la biblioteca escolar», ambdues a càrrec de la bibliotecària escolar Júlia Baena. L'any 2020 la III Jornada de Biblioteca Escolar del Centre de Formació, Innovació i Recursos Educatius Elx (Generalitat Valenciana) va incloure les ponències «Del proyecto de centro al proyecto de biblioteca: un compromiso educativo», de Teresa Mañà, i «La biblioteca escolar del instituto: promoción y mediación de los fondos de ficción y conocimientos», a càrrec de Júlia Baena. L'activitat d'altres seminaris i grups de biblioteca escolar als CRP i SE, com Ribera d'Ebre, Pla de l'Estany, La Garrotxa, Baix Llobregat V, entre d'altres, es manté aquests anys pandèmics en la mesura del possible, especialment en format digital, i ofereix recursos i formacions en línia.

El grup Bibliomèdia va organitzar la seva [trobada el 2020](#) pocs dies abans del confinament per la pandèmia, el 7 de març, i va incloure la presentació d'experiències, una taula rodona i quatre tallers simultanis; el bibliotecari escolar i integrant de Bibliomèdia Carlos Ortiz va impartir dos cursos al COBDC: «Entorns virtuals a les biblioteques escolars» i «La biblioteca escolar i el nou corrent pedagògic».

El curs 2020-2021 les Biblioteques de Girona van assistir a una proposta de treball en xarxa sobre biblioteques d'aula i van rebre una formació virtual de la bibliotecària escolar Marta Cava al seu Programa de Formació de Biblioteques Escolars (dut a terme amb el Seminari de Biblioteques Escolars del Gironès); el curs 2021-2022 van organitzar la [15a Jornada de Biblioteques Escolars de Girona](#), que va dur per títol «Els reptes de la biblioteca escolar

postcovid» i va incloure presentacions, tallers, exposicions i xerrades d'especialistes, com la bibliotecària i professora universitària Mònica Baró i la professora de secundària Cristina Nova.

La Xarxa Municipal de Biblioteques de Badalona va oferir el 2021 el cicle de conferències virtuals Transmetre l'Hàbit de la Lectura, on va participar la bibliotecària escolar Marta Cava amb la xerrada «La biblioteca de l'institut: lectures i propostes de dinamització».

A l'àmbit acadèmic català, tant al [màster en Biblioteques Escolars i Promoció de la Lectura](#) (UAB/UB) com a la [menció en Biblioteques Escolars del grau en Educació](#) (UB) es van seguir fent les classes en format virtual durant l'etapa del confinament i presencialment quan les autoritats sanitàries ho van permetre. També s'han dut a terme diversos seminaris web, com ara el que van impartir el 2021 Mònica Baró i Teresa Mañà a la Universitat Oberta de Catalunya, «(UAB/UB) com a la [Biblioteques escolars i dinamització de la lectura](#)».

Per acabar, l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Lleida va organitzar el 2020 i el 2021 la I i II [Jornada de Museus i Biblioteques Escolars](#) «Espais per desenvolupar la competència informacional dels infants i adolescents».

5. Recerca i publicacions: articles, monografies i tesis doctorals

L'escassa quantitat de monografies i tesis doctorals publicades denota el poc interès actual de la biblioteca escolar quant a recerca i investigació

Al període 2020-2021 es van publicar especialment articles sobre biblioteques escolars, però pocs en revistes científiques; la quantitat de monografies i tesis doctorals és molt escassa. Aquest fet denota el poc interès actual de la biblioteca escolar quant a recerca i investigació, fet preocupant, ja que sembla que no es té gaire present el seu impacte en l'èxit educatiu de l'alumnat i la seva rellevància com a agent educatiu actiu; ara bé, la pandèmia tampoc ha facilitat, per exemple, poder fer estudis de camp o treballs pràctics a

les biblioteques escolars, perquè o bé romanien tancades, o bé l'ús estava molt restringit per les mesures sanitàries.

El número del juliol-desembre del 2020 (el 69) de la revista *Item. Revista de biblioteconomia i documentació* del COBDC inclou el monogràfic Biblioteques escolars i serveis per a infants i joves; s'hi poden trobar diversos articles que en parlen des de diferents òptiques i entitats:

- «4 reptes per a la biblioteca escolar 2020: ens sobren els motius», Cristina Novoa
- «Les biblioteques escolars a Catalunya. Evolució a partir de les dades (2010-2015)», Mònica Baró i Guillem Fargas
- «La Biblio(r)evolució: una crida a la cocreació des de les necessitats reals de les comunitats educatives», Àlex Cosials, Anna Juan i Marta Roig
- «Biblioteques escolars: dues experiències internacionals», Daniel Becerra i Marta Monforte
- «El Pla de formació de visites escolars de la Biblioteca El Carmel - Juan Marsé», Iris González i Esther Pozo
- «La biblio(r)evolució a l'INS Mediterrània: treballant les competències informacionals», Marta Cava
- «Servei Biblioteca i Escola: la promoció lectora compartida amb els centres educatius», Artur Iscla i Dolors Madeo
- «El Seminari de Biblioteca Escolar del Vallès Occidental VIII: una experiència a tres», Aina Homs, Gemma Fajeda, Ingrid Plaza, Àngela Nualart i Carme Muñoz
- «Premi Menjallibres», Francesc Moreno

Per altra banda, a la mateixa revista *Ítem*, al número 70 (gener-juny del 2021) també s'hi troben dues entrevistes sobre l'impacte de la pandèmia a les biblioteques escolars: una a la coordinadora del programa biblioteca escolar Puntedu, Mònica Badia, i l'altra a Júlia Baena, coordinadora, fins a l'any 2022, del Grup de Treball de Biblioteques Escolars del COBDC.

Al *Blok de BiD*, de la revista acadèmica *BiD. Textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, l'any 2020 Mònica Baró signa l'article «Preparar els bibliotecaris escolars del futur: els nous estàndards d'acreditació de la formació als Estats Units». A la revista *COMeIN. Revista de los Estudios de Ciencias de la Información y de la Comunicación* de la Universitat Oberta de Catalunya, Maria del Carmen Cruz Gil publica l'article «[La biblioteca escolar: oportunitat o càstig?](#)», i a la revista *Ocnos. Revista de estudios sobre lectura* de la Universidad de Castilla-La-Mancha els autors de la Universitat de Lleida Verónica Parisi-Moreno, Moisés Selfa-Sastre i Nayra Llonch publiquen l'any 2020 l'article «[Bibliotecas escolares: revisión bibliográfica sistematizada y análisis de la producción científica \(2010-2019\)](#)».

L'Associació de Mestres Rosa Sensat publica el desembre del 2021 el reportatge [Les biblioteques escolars](#) al seu web, redactat per la bibliotecària escolar Marta Cava. En aquestes dates també diversos bibliotecaris escolars donen la seva opinió al reportatge [Caiguda dr](#)

[àstica de les biblioteques escolars a tot Catalunya](#), que signa Núria Juanico al diari *Ara*. El mateix diari publica, el mes de maig del 2020, l'article «[Les biblioteques escolars temen el seu desmantellament després de la pandèmia](#)», en què es fa ressò de la carta oberta adreçada al llavors conseller d'Educació, Josep Bargalló.

Quant a monografies, Mònica Baró, Inés Miret, Inés Dussel i Teresa Mañà publiquen el monogràfic *Huellas de un viaje. Trayectorias y futuro de las bibliotecas escolares en Galicia* l'any 2021, i el professor de la Universitat de Lleida Moisés Selfa publica la contribució «[Los planes de lectura como recurso para el aprendizaje de la lectura: el papel de la biblioteca escolar](#)» al monogràfic *Lectura y dificultades lectoras en el siglo XXI* (Octaedro, 2021).

Pel que fa a tesis doctorals, en aquest període, a Catalunya, només se n'ha publicat una que tracta les biblioteques escolars: [El museo escolar y la biblioteca escolar. Recursos para desarrollar la competencia informacional en educación infantil y educación primaria](#), de Veronica Parisi-Moreno, defensada l'abril del 2021 a la Universitat de Lleida.

6. El futur de les biblioteques escolars

La presència de les biblioteques escolars en el nou Pla Nacional del Llibre i la Lectura del Departament de Cultura és una molt bona notícia que esperem que doni els seus fruits ben aviat

Tot i que les dades exposades en aquest article no sembla que puguin donar cabuda a l'optimisme, tot apunta al fet que la pandèmia s'ha donat per superada i afortunadament, hi ha dades esperançadores. La presència de les biblioteques escolars en el nou Pla Nacional del Llibre i la Lectura del Departament de Cultura, amb un grup de treball específic format per diversos professionals de diferents sectors relacionats amb les biblioteques escolars, és una molt bona notícia que esperem que doni els seus fruits ben aviat. En el nou Pla director de biblioteques de Barcelona 2030, les biblioteques escolars també tenen protagonisme i són mencionades en diverses ocasions, i, per acabar, aquestes biblioteques han estat una de les prioritats en el programa de la nova Junta del COBDC, fet que s'ha traduït en un suport explícit i en diverses activitats al seu voltant.

Finalment, una altra dada esperançadora és que hi ha escoles que tornen a pensar a impulsar les seves biblioteques escolars, fet que queda palès per l'assistència i l'interès que continuen generant les formacions, xerrades i esdeveniments al voltant del tema;

val a dir que el format virtual, que ara ja ens és familiar, ha facilitat les trobades de les persones que hi estan interessades. Una cosa ha evidenciat aquesta pandèmia, i és que les biblioteques escolars que han sobreviscut ho han fet gràcies als seus responsables, que malgrat no disposar de gaires recursos, han demostrat una capacitat d'adaptació lloable, una constància i una voluntat de ferro, cercant solucions imaginatives i adaptant-se a una realitat complexa.

Bibliografia*

Directrius i estàndards per a les biblioteques escolars dels centres educatius de Catalunya (2013) [en línia]. [Barcelona]: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya. <https://repositori.educacio.gencat.cat/bitstream/handle/20.500.12694/1207/directrius_estandards_biblioteques_escolars_catalunya_2013.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació (2021). *Estadística de les Biblioteques Escolars (EBE). Curs 2019-2020* [en línia]. [Barcelona]: Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació. <<https://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/biblioteques-escolars/curs-actual/>>.

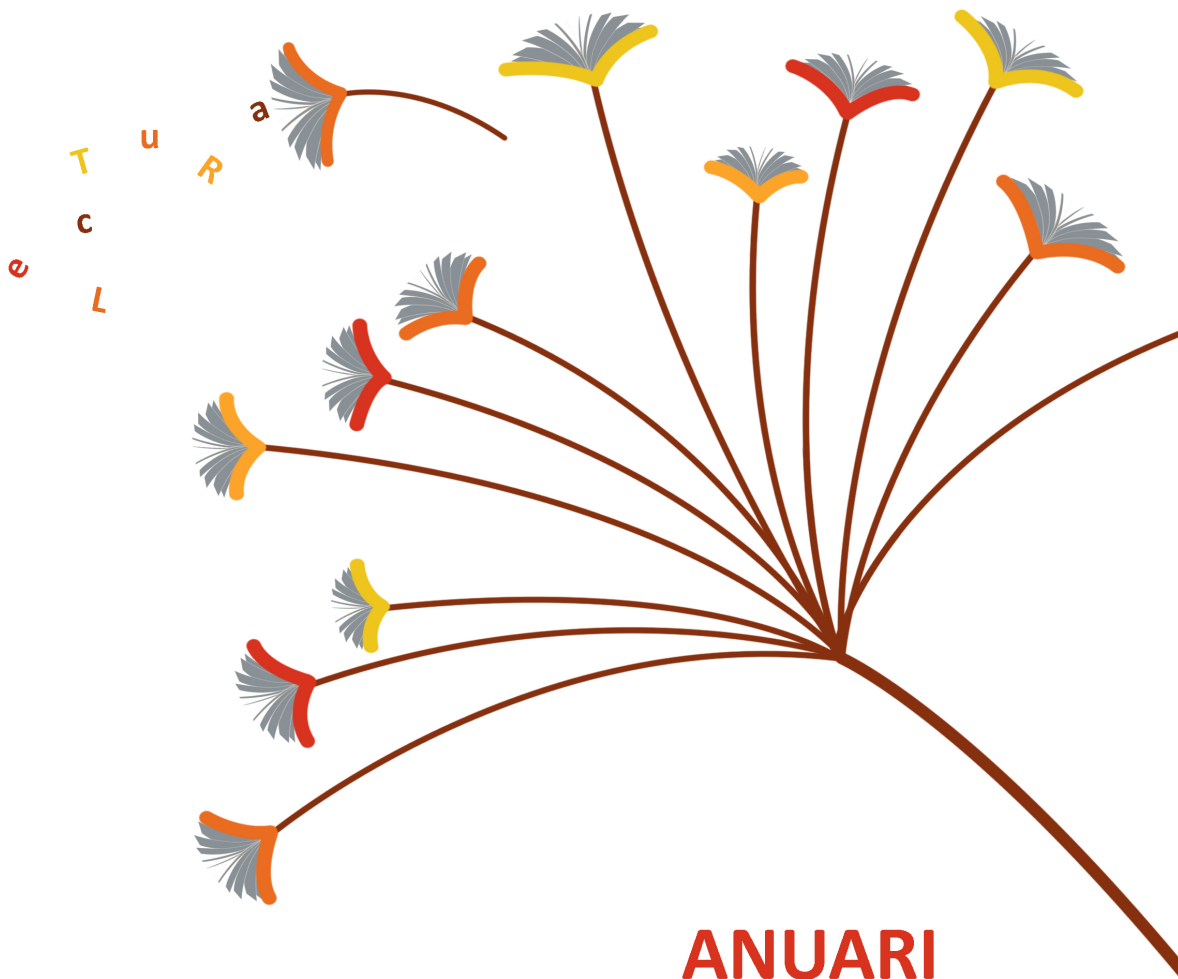
Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament (2012). *Estadística de les Biblioteques Escolars (EBE). Curs 2010-2011* [en línia]. [Barcelona]: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament. <<https://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/biblioteques-escolars/curs-2010-2011/>>.

Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament (2017). *Estadística de les Biblioteques Escolars (EBE). Curs 2015-2016* [en línia]. [Barcelona]: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament. <<https://educacio.gencat.cat/ca/departament/estadistiques/biblioteques-escolars/curs-2015-2016/>>.

Gobierno de España. Ministerio de Educación y Formación Profesional (2021). *Enseñanzas no universitarias. Bibliotecas escolares. Curso 2019-2020* [en línia]. [Madrid]: Gobierno de España. Ministerio de Educación y Formación Profesional. <<https://www.educacionyfp.gob.es/servicios-al-ciudadano/estadisticas/no-universitaria/centros/bibliotecas/2019-2020.html>>.

Nota

* Tots els enllaços s'han actualitzat el 13.2.2023.

ANUARI DE BIBLIOTEQUES, LLIBRES I LECTURA 2022

Editors
Lluís Agustí
Maite Comalat